

Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunnan kannanotto ihmisoikeuksista urheilun kansainväliseen toimintaan osallistumisessa

Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta kiinnittää huomiota ihmisoikeuksien toteutumiseen kansainvälisten urheilutapahtumien, niiden valmistelun ja kisaisännöyksien valinnan yhteydessä. Neuvottelukunta haastaa urheilun toimijat tiedostamaan ihmisoikeuksien merkitys sekä edistämään niiden toteutumista urheilussa ja liikunnassa.

Lähtökohtaisesti kilpailun valintakriteerit täyttävillä urheilijoilla ja urheilun toimijoilla on oikeus osallistua urheilun arvokilpailuihin ja muihin merkittäviin urheilutapahtumiin riippumatta siitä, missä niitä järjestetään. Boikotti ei useimmiten ole tehokkain keino urheilun arvojen edistämiseksi. Kaikkien tulee kuitenkin noudattaa Suomen lainsäädäntöä ja kunnioittaa kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia.

Neuvottelukunta toteaa, että urheilu on hyvä väline edistää ihmisoikeuksia luomalla keskustelu- ja toiminnallisia yhteyksiä eri osapuolten välille. Yhteisesti jaetut kokemukset kuten olympiakisat ovat merkityksellisiä globaalin yhteisön rakentamisessa.

Arvojen edistäminen voi urheilussa tapahtua toiminnan kautta. Kun Suomi edistää eettistä ja puhdasta urheilua kansainvälisesti, se edistää samalla sääntöperusteisuuden arvoa kansainvälisissä suhteissa yleisemminkin.

Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta suosittaa sitä, että suomalaisten tulee vaikuttaa siihen, missä ja miten urheilukilpailuja ja erityisesti arvokilpailuja järjestetään. Suomalaiset osallistuvat kansainvälisten urheilujärjestöjen päätöksentekoon. Kilpailupaikkojen valinta ei ole kaikissa tapauksissa prosessina avoin. Suomalaisten tulee vaikuttaa sekä hakuprosessien kehittämiseen että itse kisaisännöyksien valintaan.

Suomen tulee toimia aktiivisesti sen puolesta, että urheilun kansainvälisillä lajiliitoilla on yhteisesti hyväksytyt kisapaikkojen valintaan ja ihmisoikeuksiin tältä osin vaikuttavat linjaukset. Suomella on myös tärkeä rooli sen varmistamisessa, että kansainväliset lajiliitot noudattavat jo olemassa olevia ihmisoikeuslinjauksiaan. Olemalla aktiivinen toimija urheilun kansainvälisessä päätöksenteossa voimme vaikuttaa vastuullisen urheilun puolesta.

Suomalaisten toimijoiden tulee tuoda havaitsemansa ihmisoikeusongelmat kansainvälisten lajiliittojen tietoon ja keskusteluun sekä edistää kansainvälisessä toiminnassa ihmisoikeuksia ja hyvän hallinnon periaatteita.

Suomalaisten urheilijoiden harjoitusleirien järjestämisessä tulee käyttää kokonaisvaltaista harkintaa ja ottaa huomioon myös ihmisoikeuskysymykset. Harjoitusleirejä voi kuitenkin järjestää

samankaltaisissa olosuhteissa, joissa itse kilpailutkin järjestetään. Näin toimittaessa on harkittava, mennäänkö kysymyksessä olevaan kilpailupaikkaan vai vastaaviin oloihin muualle.

Urheilun toimijoiden tulee osata arvioida eettisiä kysymyksiä ja toimia avoimesti. On syytä ennakoita, millaisia eettisiä valintoja liittyy urheilijoiden lähtemiseen maihin, joissa on todennettu vakavia ihmisoikeusongelmia, ja tuoda ne avoimesti esiin julkisessa keskustelussa.

Urheilun toimijoiden tietämystä ihmisoikeuksista tulee lisätä. Heidän kannattaa myös hyödyntää eri asiantuntijaorganisaatioiden ihmisoikeusasiantuntemusta.

Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta on opetus- ja kulttuuriministeriön 2015 asettama, eri hallinnonalojen ja urheilun toimijoiden välinen koordinaatio- ja yhteistyöelin. Neuvottelukunnan tavoitteena on edistää urheilun eettisyyttä ja siihen liittyvien kansainvälisten sopimusten toimeenpanoa.

Neuvottelukunnassa ovat edustettuina oikeusministeriö, sisäministeriö, Poliisihallitus, Keskusrikospoliisi, Veikkaus oy, Pelastakaa Lapset, Ihmisoikeusliitto, Suomen Olympiakomitea, Suomen Vammaisurheilu- ja liikunta VAU ry, Veikkausliiga, Jalkapallon pelaajayhdistys, Suomen Palloliitto, Suomen Jääkiekkoliitto, Suomen Koripalloliitto, Suomen Tennisliitto ja Suomen urheilun eettinen keskus SUEK. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii professori Heikki Halila / Helsingin yliopiston oikeustieteellisestä tiedekunnasta ja varapuheenjohtajana johtaja Tiina Kivisaari OKM:n liikunnan vastuualueelta.

Lisätietoja:

- neuvottelukunnan puheenjohtaja, professori Heikki Halila, p. 040 545 4535